

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72416558-610-E.633176
Konu : Soru Önergeleri

7/12108-6K-143
7/12110-6K-143
7/12111-6K-143
7/12112-6K-143
31.07.2019
7/12113-6K-143
7/13122-6K-147

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) 17.06.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.488338 sayılı yazınız.
b) 24.06.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.487912 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek : Liste ve Cevaplar (15 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT BAKAN'IN 7/13127 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

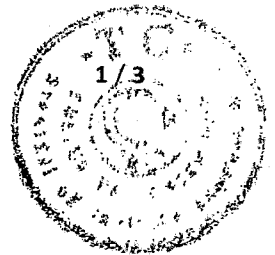
Beşparmak (Latmos) Dağlarındaki kalıntılar ve prehistorik resimler Muğla ve Aydın illeri sınırları içindeki Beşparmak Dağlarında 1500 hektarlık alanda dağılım göstermektedir.

Muğla il sınırları içerisinde kalan bölgede; Herakleia Latmos Antik Kentinin de bulunduğu Milas ilçesi, Kapıkırı Mahallesi ve Yediler Manastırının bulunduğu Gölyaka Mahallesi (Latmos-Herakleia) Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca izin verilmiş herhangi bir taş/maden ocağı ruhsatı bulunmamaktadır. Bahsi geçen bölgede faaliyette olan maden ocakları, Bafa Gölü'nün kuzeyinde bulunan Aydın il sınırları içerisinde kalmaktadır.

Ayrıca söz konusu alanlarla ilgili Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 22.09.2012 tarihli ve 1050 sayılı kararında "Muğla ili, Milas ilçesi, Karahayıt köyü, İzmir II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 20.12.1989 tarihli ve 1055 sayılı kararı ile tescilli I. Derece Arkeolojik Sit ve III. Derece Doğal Sit alanında açılmak istenen maden ocağı ruhsat sahası ile ilgili Latmos Yüzey Araştırması başkanlarının 17.07.2012 ve 25.08.2012 tarihli görüş yazıları ve söz konusu alanın Batı Anadolu'nun bilinen en eski prehistorik kaya resimleri barındırdığından ruhsat sahası içinde kalan bu alanlarda taş ocağı açılmaması ve herhangi bir fiziki müdahalede bulunulmamasına" karar verilmiştir.

Aydın il sınırları içerisinde kalan bölgede; 21.03.2019 tarihli ve öncesinde alınan Kurul kararlarıyla Latmos bölgesinde tescili yapılan ve tespit çalışması devam eden alanlarda madencilik faaliyetlerinin yapılmaması ve fiziki müdahalelerde bulunulmaması için Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nce gerekli yazışmalar yapılarak önlemler alınmış olup alanlarda anılan Müdürlükçe periyodik incelemeler sürmektedir.

Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nca Latmos bölgesiyle ilgili en son alınan 21.03.2019 tarihli ve 9264 sayılı kararda; karar eki haritada sınırları belirlenen 32.562.109 m² alanda tespit ve tescil işlemleri devam ettiğinden ve tespit ve tescile esas çalışmaları başlatılan 6. Etap incelemeleri ve devamı çalışmalar tamamlanuncaya kadar, kaya resimleriyle birlikte diğer korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı alanların yer aldığı sahaların kayalık alanlarda olması nedeniyle bölgedeki kültür varlıklarının zarar görmesini engellemek için alanda madencilik faaliyetlerinin yapılmaması yönünde geçici olarak tedbir alınmıştır. Bu kısım alanlardaki tespit ve tescil işlemleri tamamlanuncaya kadar herhangi bir madencilik faaliyetine kesin olarak izin verilmemektedir.

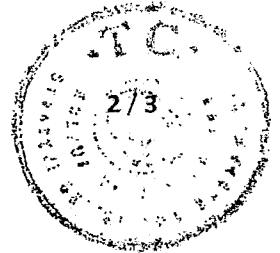

Ayrıca, söz konusu soru önergesinde bahsi geçen ve "gizli kalmış manastırın neredeyse yok olmaya mahkûm bırakıldığı" ifade edilen yerin; Bafa Gölü kıyısına oldukça yakın konumda olan kutsal alan olduğu düşünülmekte olup sarp arazi koşulunda olan bahse konu yerde Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca tespit ve tescil çalışması kapsamında inceleme devam etmekte olup alanda tahribata yol açabilecek herhangi bir faaliyet olmadığı gibi bu yönde verilen herhangi bir madencilik faaliyet izni de bulunmamaktadır.

Bakanlığımızca 2863 sayılı Yasa kapsamında kalan alanlara ilişkin işlemler yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre yürütülmekte olup, Bafa Gölü ve çevresindeki alanın doğal sit alanı ile çakışan bölümlerinin de bulunması nedeniyle bu alanlarda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca 01.10.2012 tarihinde yürürlüğe giren protokol kapsamında işlemler yürütülmektedir.

Bakanlığımızın izniyle, Berlin Alman Arkeoloji Enstitüsünden Dr. Anneliese PESCHLOW ve ekibi tarafından 40 yılı aşkın bir süredir yapılan yüzey araştırmaları sonucunda keşfedilen (içerisinde antik yollar, arkeolojik yerleşim alanları ve harabeler, şapeller, manastırlar, kaleler, nekropoller, geçmişi 8000 yıl eskiye dayanan 170'i aşkın prehistorik kaya resimleri, pınarlar, işlikler vb.) korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı alanlarının, 1/25.000 ölçekli harita üzerine aplikasyonu yapılmıştır.

Muğla il sınırları içerisinde kalan bölgede; Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının ve İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez Laboratuvarı Müdürlüğü uzmanlarının önerileri doğrultusunda ivedilikle tescillenmesi gereken alanlarda tespit ve tescil çalışmaları yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucu; Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 03.07.2013 tarihli ve 1796 sayılı kararıyla prehistorik resimlerin bulunduğu Gölyaka-Kaşakhk Mevkii, 03.07.2013 tarihli ve 1800 sayılı kararıyla antik yol, 03.07.2013 tarihli ve 1801 sayılı kararıyla prehistorik malzeme bulunan Pınarcık Mevkii, 03.07.2013 tarihli ve 1803 sayılı kararıyla en önemli prehistorik kaya resimlerinin bulunduğu Karahayit Mahallesi Balıktaş Mevkii, 13.03.2014 tarihli ve 2413 sayılı kararıyla prehistorik resimlerin bulunduğu Kerdemelik kaya sığınağı, 31.03.2015 tarihli ve 3178 sayılı kararıyla Milas ilçesi, Sakarkaya Mahallesi, Kayabaşı 1-2-3 prehistorik kaya sığınakları ile Bafa Konağı 1-2-3-4-5 prehistorik kaya resimleri, 13.08.2015 tarihli ve 3571 sayılı kararıyla Karahayit Mahallesi Kavaklıdere prehistorik resimleri, 19.01.2018 tarihli ve 6368 sayılı kararıyla Sarıkaya Mahallesinin batısındaki kayalık alanda prehistorik resimler, yapı kalıntıları, işlik parçası ve antik patika, 2863 sayılı Yasa kapsamında I. derece arkeolojik sit alanları olarak tescil edilmiştir. Söz konusu alanlardaki tespit-tescil çalışmaları yürütülürken, insan tahribatına maruz kalan ve yerleşim yerlerine yakın yerlere öncelik verilmiş ve 2863 sayılı Yasa kapsamındaki kültür varlıklarının tescil işlemleri tamamlanmıştır. Yerleşim yerlerine uzak olan ve coğrafi koşullar nedeniyle ulaşımı zor olan kültür varlıklarına yönelik tespit ve tescil çalışmaları da devam etmektedir.

Aydın il sınırları içerisinde kalan bölgede; tespit çalışmaları etaplar halinde devam etmekte olup 5. Etapa ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır. Tamamlanan çalışmalar etaplar halinde Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nda karara bağlanmaktadır. 5. Etapın sonunda Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nce korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının tescil işlemleri %80 oranında tamamlanmış olmakla beraber sahanın büyüklüğü nedeniyle tespit ve tescil işlemleri halen devam etmektedir. 6. Etap çalışma programına başlanmış olup tescil işlemleri tamamlandıkça konuların değerlendirilmek üzere Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu gündemine alınmasına devam edilecektir.

